

Кореляційний аналіз результатів динаміки мотиваційного, особистісного, когнітивного і професійного компонентів підготовки менеджерів

Ю.В. Старова*

Київський національний торговельно-економічний університет, м. Київ, Україна

*Corresponding author. E-mail: yuliya.nemesh@yandex.ua

Paper received 11.11.15; Accepted for publication 25.11.15.

Анотація. У статті проаналізовано результати динаміки компонентів професійної підготовки майбутніх менеджерів туристичного бізнесу. Встановлено силу кореляційних зв'язків між всіма компонентами професійної підготовки. Такий результат свідчить про інформативність показників мотивації, соціального інтелекту, особистісного та професійного компонентів у структурі професійної підготовки майбутніх менеджерів туристичного бізнесу. Отримані результати показують, наявність певної тенденції зміни проявів компонентів професійної підготовки у менеджерів туристичного бізнесу на різних етапах професійної підготовки.

Ключові слова: динаміка, кореляція, конструкт професійної діяльності

З метою перевірки проявів компонентів професійної підготовки у менеджерів туристичного бізнесу на різних етапах професійної підготовки було залучено кореляційний аналіз. Необхідність його застосування була пов'язана з встановленням математичним способом кореляційних зв'язків між різноманітними кількісними показниками, які були здобуті в ході нашого психологічного дослідження. Оскільки успішність професійної підготовки розглядається нами на мотиваційному, особистісному, когнітивному та професійному рівнях, то методики було підібрано відповідно до досліджуваних аспектів та об'єднано в групи. При цьому коефіцієнт кореляції дасть змогу кількісно оцінити рівень зв'язків (0,00 – зв'язок відсутній, 0,10-0,29 – слабкий, 0,30-0,49 – помірний, 0,50-0,69 – значний, 0,70-0,89 – сильний, 0,90-0,99 дуже сильний, 1,00 – зв'язок функціональний) між проявами компонентів професійної підготовки у менеджерів туристичного бізнесу на різних етапах професійної підготовки[1].

Мета статті – на основі кореляційного аналізу виявити закономірності та особливості внутрішніх зв'язків сукупності досліджуваних змінних, які за кожною з методик певного компонента (мотиваційного, когнітивного, особистісного, професійного) професійної підготовки, зумовлюють рівень професійної підготовки майбутніх менеджерів туристичного бізнесу.

Аналіз представлених кореляційних взаємозв'язків показників методик мотиваційного компоненту професійної підготовки: «Опитувальника А.А. Реана і В.А. Якуніна», «Оцінки мотивації до підприємництва» (Л. Карамушка, Ю. Пачковський), «Діагностики мотиваційної структури особистості» (Мільмана) дає змогу визначити вагу кожної шкали і підсумково кожної методики стосовно визначення мотивів, які спонукають до професійної діяльності та надають спрямованості роботі, яка орієнтована на досягнення поставлених цілей майбутніх фахівців на різних етапах професійної підготовки.

Так, за опитувальником А.А. Реана і В.А. Якуніна визначено, що учбова мотивація студентів включає спрямованість і систему ціннісних орієнтацій особистості, закладених в основу професійної діяльності. Помірні взаємозв'язки ($r > 0,3$) прямих кореляційних зв'язків спостерігаються між показниками рівня мотивів, які відповідають змісту професійної підготовки майбутнього менеджера, а саме: комунікативних мо-

тивів з такими шкалами як: спілкування ($r = 0,335^{**}$), композитна оцінка ($r = 0,322^{**}$), що визначається як ефективність взаємодії з оточуючими («загальножиттєва» мотиваційна спрямованість), за допомогою якої можна цілеспрямовано впливати на поведінку, думки, переконання, погляди, настроюючи позитивно, щодо себе, тобто вміння досягати результату на основі переконання. Студенти з високим рівнем соціального інтелекту, як правило, становляться успішними комунікаторами. Вони спроможні успішно прогнозувати реакції людей у відповідних обставинах, давати швидкі, точні судження про інших, можуть витягувати максимум інформації про поведінку людей, проявляти далекоглядність у стосунках з іншими, що сприяє їх успішній соціальній адаптації; уникнення з такими шкалами як: творча активність ($r = 0,319^{**}$), компетентність ($r = 0,321^{**}$), характеризує намагання студентів уникнути невдачі у загальних життєвих ситуаціях, де потрібно приймати нестандартні рішення («робочий» мотиваційний профіль), особливо якщо результати їх діяльності сприймаються іншими людьми. Майбутні менеджери спрямовані на те, щоб у свій вільний від навчання час віддавати перевагу веселощам, зустрічам з товаришами, розвагам, спілкуванню, яке не пов'язане з навчальною діяльністю. В нашому випадку відсутність бажання уникнення негативних наслідків за відмову займатися власним вдосконаленням, самоосвітою, підвищенням своєї компетентності в сфері обраного фаху. Стійкість до невдач також може істотно залежати від позитивного досвіду подолання складних ситуацій. Такі результати можуть пояснюватись тим, що майбутні менеджери ще не повністю зорієнтовані на своє кар'єрне зростання, або тим, що в них відсутній багатий життєвий досвід.

Так, за методикою «Оцінка мотивації до підприємництва» (Л. Карамушка, Ю. Пачковський) визначено, що помірний взаємозв'язок ($r > 0,3$) прямих кореляційних зв'язків спостерігається між показниками рівня як безпосередніх (комерційного успіху, матеріального достатку, свободи, незалежності, ініціативи) так і опосередкованих (поваги, самоповаги, самореалізації, групової незалежності) мотивів, а саме: прагнення заробляти собі на життя з такими шкалами як: прагнення в придбанні нових речей ($r = -0,315^{**}$), активність ($r = 0,349^{**}$), комунікативність ($r = 0,302^{**}$), компетентність ($r = 0,355^{**}$); бажання самореалізації з та-

кими шкалами як: мотив матеріального достатку і високого рівня життя ($r=-0,354^{**}$), реалізація нової ідеї ($r=-0,364^{**}$), інтелектуальність ($r=0,542$); мотив визнання і поваги з такими шкалами як: прагнення незалежності і самостійності ($r=-0,313^{**}$), інтелектуальність ($r=0,391$); прагнення внести свій вклад у загальну справу з такими шкалами як: реалізація нової ідеї ($r=-0,370^{**}$), зробити кар'єру в новій для себе сфері ($r=-0,455^{**}$), інтелектуальність ($r=0,332$); бажання мати цікаву роботу з шкалою зробити кар'єру в новій для себе сфері ($r=-0,347^{**}$); прагнення проявити себе, свої здібності з шкалою реалізації нової ідеї ($r=-0,450^{**}$); прагнення незалежності й самостійності з шкалою мотиву обізнаності в справі ($r=-0,306^{**}$); реалізація нової ідеї з шкалою зробити кар'єру в новій для себе сфері діяльності ($r=0,410^{**}$).

Так, за методикою «Діагностики мотиваційної структури» (Мільмана) ми визначили домінуючий тип профілю особистості майбутніх менеджерів. Помірний взаємозв'язок ($r>0,3$) прямих кореляційних зв'язків спостерігається між такими шкалами мотиваційного профілю як: підтримка життєзабезпечення з такими шкалами як: інтроверсія ($r=-0,412^{**}$), дезадаптованість ($r=-0,359^{**}$), підлеглість ($r=-0,404^{**}$); комфорт з такими шкалами як: соціальний статус ($r=0,454^{**}$), здібність до логічного узагальнення, виділення загальних суттєвих ознак у різних невербальних реакціях людини ($r=0,384^{**}$), композитна оцінка ($r=0,308^{**}$), екстраверсія ($r=0,300^{**}$), інтроверсія ($r=-0,368^{**}$), заохочення ініціативи ($r=0,439^{**}$), активність ($r=0,326^{**}$), гнучкість ($r=0,374^{**}$), адаптаційна мобільність ($r=0,372^{**}$), адаптованість ($r=-0,460^{**}$), підлеглість ($r=-0,386^{**}$), ескапізм ($r=-0,332^{**}$), потреба в досягненнях ($r=0,348^{**}$), вміння іти на ризик ($r=0,334^{**}$), цілеспрямованість ($r=0,456^{**}$), активність ($r=0,485^{**}$), самоконтроль ($r=0,374^{**}$), комунікативність ($r=0,485^{**}$), компетентність ($r=0,466^{**}$); соціальний статус з такими шкалами як: активність ($r=0,342^{**}$), енергійність ($r=0,331^{**}$), самоконтроль ($r=0,408^{**}$), комунікативність ($r=0,478^{**}$), компетентність ($r=0,387^{**}$); спілкування з такими шкалами як: заохочення ініціативи ($r=0,358^{**}$), адаптованість ($r=0,300^{**}$), ескапізм ($r=-0,317^{**}$), вміння іти на ризик ($r=0,331^{**}$); загальна активність з такими шкалами як: творча активність ($r=0,331^{**}$), заохочення ініціативи ($r=0,312^{**}$), гнучкість ($r=0,336^{**}$); творча активність з такими шкалами як: суспільна корисність ($r=0,405^{**}$), зацікавленість ($r=0,329^{**}$), комунікативність ($r=0,337^{**}$); суспільна корисність з такими шкалами як: інтроверсія ($r=-0,345^{**}$), адаптованість ($r=0,344^{**}$).

Отже, аналіз кореляційних зв'язків методик визначення рівня сформованості мотиваційної сфери майбутніх менеджерів ТБ в ході професійної підготовки (мотиваційний компонент) з'ясовано, що із 30 змінних помірний рівень прямих кореляцій має 17. Такий результат свідчить про інформативність показника мотивації у структурі професійної підготовки майбутніх менеджерів туристичного бізнесу.

Аналіз представлених кореляційних взаємозв'язків показників когнітивного блоку за результатами методики дослідження соціального інтелекту Дж. Гілфорда і М. Саллівена найтісніший взаємозв'язок кореляційних зв'язків ($r>0,3$) соціального інтелекту спосте-

рігається між показниками: субтест 1 з такими шкалами як: здібність до логічного узагальнення, виділення загальних суттєвих ознак у різних невербальних реакціях людини ($r=0,342^{**}$), композитна оцінка ($r=0,652^{**}$), домінування ($r=0,327^{**}$); субтест 2 з такими шкалами як: здібність розуміти зміст значень подібних вербальних реакцій людини в залежності від контексту ситуацій, які їх викликали ($r=0,528^{**}$), здатність розуміти логіку розвитку ситуацій взаємодії, значення поведінки людей у цих ситуаціях ($r=0,416^{**}$), композитна оцінка ($r=0,802^{**}$), екстраверсія ($r=0,308^{**}$), заохочення ($r=0,305^{**}$), диференційованість ($r=0,314^{**}$), адаптаційна мобільність ($r=0,426^{**}$), адаптованість ($r=0,480^{**}$), дезадаптованість ($r=-0,335$), емоційний комфорт ($r=0,307^{**}$), домінування ($r=0,396^{**}$), підлеглість ($r=-0,407^{**}$), ескапізм ($r=-0,350^{**}$), потреба в досягненнях ($r=0,383^{**}$), вміння іти на ризик ($r=0,333^{**}$), цілеспрямованість ($r=0,456^{**}$), прагнення заробляти собі на життя ($r=0,439^{**}$), активність ($r=0,454^{**}$), самоконтроль ($r=0,319^{**}$), комунікативність ($r=0,416^{**}$), компетентність ($r=0,525^{**}$), інтелектуальність ($r=0,371^{**}$); субтест 3 з такими шкалами як: композитна оцінка ($r=0,712^{**}$), інтроверсія ($r=-0,384$), адаптаційна мобільність ($r=0,358^{**}$), адаптованість ($r=0,366^{**}$), домінування ($r=0,335^{**}$), підлеглість ($r=-0,322$), ескапізм ($r=-0,394$), потреба в досягненнях ($r=0,334^{**}$), цілеспрямованість ($r=0,353^{**}$), прагнення заробляти собі на життя ($r=0,422^{**}$), активність ($r=0,368^{**}$), комунікативність ($r=0,350^{**}$), компетентність ($r=0,398^{**}$); субтест 4 з такими шкалами як: композитна оцінка ($r=0,646^{**}$), прагнення заробляти собі на життя ($r=0,311^{**}$); композитна оцінка з такими шкалами як: екстраверсія ($r=0,325^{**}$), інтроверсія ($r=-0,448$), диференційованість ($r=0,360^{**}$), адаптаційна мобільність ($r=0,409^{**}$), адаптованість ($r=0,471^{**}$), домінування ($r=0,418^{**}$), підлеглість ($r=-0,393^{**}$), ескапізм ($r=-0,407^{**}$), потреба в досягненнях ($r=0,405^{**}$), вміння іти на ризик ($r=0,301^{**}$), цілеспрямованість ($r=0,478^{**}$), прагнення заробляти собі на життя ($r=0,500^{**}$), активність ($r=0,451^{**}$), самоконтроль ($r=0,314^{**}$), комунікативність ($r=0,384^{**}$), компетентність ($r=0,503^{**}$), інтелектуальність ($r=0,364^{**}$).

Отже, аналіз кореляційних зв'язків методики дослідження рівня сформованості соціального інтелекту майбутніх менеджерів туристичного бізнесу в ході професійної підготовки (когнітивний компонент) з'ясовано, що із 5 змінних значний та помірний рівень прямих кореляцій має 5. Такий результат свідчить про інформативність показника соціального інтелекту, що являється професійно важливою якістю в структурі професійної підготовки і дозволяє прогнозувати успішність розвитку майбутніх менеджерів ТБ. Це дало нам змогу виокремити такі складові когнітивного компоненту професійної підготовки як: здібність до логічного узагальнення, виділення загальних суттєвих ознак у різних невербальних реакціях людини, домінування, здібність розуміти зміст значень подібних вербальних реакцій людини в залежності від контексту ситуацій, які їх викликали, здатність розуміти логіку розвитку ситуацій взаємодії, значення поведінки людей у цих ситуаціях, екстраверсія, заохочення, диференційованість, адаптаційна мобільність, адаптова-

ність, емоційний комфорт, потреба в досягненнях, вміння іти на ризик, цілеспрямованість прагнення заробляти собі на життя, активність, самоконтроль, комунікативність, компетентність, інтелектуальність.

Аналіз представлених кореляційних взаємозв'язків показників методик особистісного компоненту професійної підготовки, а саме: опитувальника соціально-психологічної адаптації К.Роджерса, Р.Даймонда, експертної оцінки «Адаптаційна мобільність (Л. Карамушка), «Індивідуально-типологічного опитувальника» (Л.Н. Собчик) дає змогу визначити вагу кожної шкали і підсумково кожної методики стосовно визначення особистісних характеристик, які забезпечують успішність здійснення менеджером туристичного бізнесу професійної діяльності.

Так, за опитувальником соціально-психологічної адаптації К. Роджерса, Р. Даймонда ми визначили особливості адаптаційного періоду особистості майбутнього менеджера. Найтісніший взаємозв'язок ($r > 0,3$) спостерігається між показниками: адаптованість з такими шкалами як: дезадаптованість ($r = -0,626^{**}$), шкала брехні ($r = -0,303^{**}$), емоційний комфорт ($r = 0,372^{**}$), емоційний дискомфорт ($r = -0,346^{**}$), домінування ($r = 0,403^{**}$), підлеглість ($r = -0,413^{**}$), ескапізм ($r = -0,514^{**}$), потреба в досягненнях ($r = 0,316^{**}$), вміння іти на ризик ($r = 0,319^{**}$), цілеспрямованість ($r = 0,365^{**}$), прагнення заробляти собі на життя ($r = 0,388^{**}$), активність ($r = 0,514^{**}$), самоконтроль ($r = 0,334^{**}$), комунікативність ($r = 0,449^{**}$), компетентність ($r = 0,487^{**}$); дезадаптованість з такими шкалами як: емоційний комфорт ($r = -0,422^{**}$), емоційний дискомфорт ($r = 0,354^{**}$), домінування ($r = -0,465^{**}$), підлеглість ($r = 0,445^{**}$), ескапізм ($r = 0,357^{**}$), цілеспрямованість ($r = -0,311^{**}$), активність ($r = -0,382^{**}$), комунікативність ($r = -0,318^{**}$), компетентність ($r = -0,343^{**}$); прийняття себе з такими шкалами як: не прийняття себе ($r = -0,682^{**}$), ескапізм ($r = -0,332^{**}$); прийняття інших з такими шкалами як: не прийняття інших ($r = -0,596^{**}$), домінування ($r = -0,344^{**}$); не прийняття інших з шкалою домінування ($r = 0,306^{**}$) характеризується прагненням брати на себе ініціативу у міжособистісних відносинах; емоційний комфорт з такими шкалами як: емоційний дискомфорт ($r = -0,785^{**}$), домінування ($r = 0,396^{**}$), підлеглість ($r = -0,357^{**}$), цілеспрямованість ($r = 0,304^{**}$), активність ($r = 0,328^{**}$), компетентність ($r = 0,354^{**}$); емоційний дискомфорт з такими шкалами як: ($r = -0,382^{**}$), активність ($r = -0,355^{**}$), комунікативність ($r = -0,305^{**}$), компетентність ($r = -0,322^{**}$); домінування з такими шкалами як: підлеглість ($r = -0,757^{**}$), ескапізм ($r = -0,445^{**}$), потреба в досягненнях ($r = 0,389^{**}$), вміння іти на ризик ($r = 0,442^{**}$), цілеспрямованість ($r = 0,303^{**}$), прагнення заробляти собі на життя ($r = 0,336^{**}$), активність ($r = 0,353^{**}$), самоконтроль ($r = 0,341^{**}$), комунікативність ($r = 0,325^{**}$), компетентність ($r = 0,545^{**}$), інтелектуальність ($r = 0,345^{**}$); підлеглість з такими шкалами як: ескапізм ($r = 0,496^{**}$), потреба в досягненнях ($r = -0,360^{**}$), вміння іти на ризик ($r = -0,400^{**}$), цілеспрямованість ($r = -0,378^{**}$), активність ($r = -0,344^{**}$), компетентність ($r = -0,475^{**}$), інтелектуальність ($r = -0,310^{**}$); ескапізм з такими шкалами як: потреба в досягненнях ($r = -0,372^{**}$), вміння іти на ризик ($r = -0,324^{**}$), активність ($r = -0,455^{**}$), самоконтроль

($r = -0,369^{**}$), комунікативність ($r = -0,453^{**}$), компетентність ($r = -0,486^{**}$).

Так, за експертною оцінкою методики «Адаптаційна мобільність» (Л.М.Карамушка) ми визначили, що особистісні характеристики готовності до адаптаційної мобільності. Найтісніший взаємозв'язок ($r > 0,3$) кореляцій спостерігається між показниками: адаптованість ($r = 0,471^{**}$), дезадаптованість ($r = -0,405^{**}$), домінування ($r = 0,404^{**}$), підлеглість ($r = -0,364^{**}$), потреба в досягненнях ($r = 0,466^{**}$), вміння іти на ризик ($r = 0,329^{**}$), цілеспрямованість ($r = 0,435^{**}$), активність ($r = 0,408^{**}$), самоконтроль ($r = 0,330^{**}$), комунікативність ($r = 0,448^{**}$), компетентність ($r = 0,569^{**}$), інтелектуальність ($r = 0,343^{**}$).

Так, за індивідуально-типологічним опитувальником (Л.Н. Собчик) ми визначили індивідуально-типологічні властивості особистості майбутнього менеджера туристичного бізнесу. Найтісніший взаємозв'язок ($r > 0,3$) кореляцій спостерігається між показниками: екстраверсія з такими шкалами як: інтроверсія ($r = -0,358^{**}$), гнучкість ($r = 0,354^{**}$), самоконтроль ($r = 0,301^{**}$), комунікативність ($r = 0,360^{**}$), компетентність ($r = 0,372^{**}$); інтроверсія з такими шкалами як: тривожність ($r = 0,322^{**}$), агресивність ($r = -0,322^{**}$), захоплення ($r = -0,344^{**}$), активність ($r = -0,301^{**}$), гнучкість ($r = -0,387^{**}$), адаптаційна мобільність ($r = -0,543^{**}$), адаптованість ($r = -0,474^{**}$), дезадаптованість ($r = -0,454^{**}$), домінування ($r = -0,469^{**}$), підлеглість ($r = 0,372^{**}$), ескапізм ($r = 0,420^{**}$), потреба в досягненнях ($r = -0,402^{**}$), вміння іти на ризик ($r = -0,356^{**}$), цілеспрямованість ($r = -0,397^{**}$), прагнення заробляти собі на життя ($r = -0,314^{**}$), активність ($r = -0,404^{**}$), самоконтроль ($r = -0,434^{**}$), комунікативність ($r = -0,463^{**}$), компетентність ($r = -0,508^{**}$); тривожність з такими шкалами як: дезадаптованість ($r = 0,310^{**}$), прийняття себе ($r = -0,313^{**}$), домінування ($r = -0,402^{**}$), підлеглість ($r = 0,356^{**}$), ескапізм ($r = 0,403^{**}$), самоконтроль ($r = -0,308^{**}$); агресивність з такими шкалами як: цілеспрямованість ($r = 0,317^{**}$), самоконтроль ($r = 0,340^{**}$), компетентність ($r = 0,300^{**}$).

Отже, аналіз кореляційних зв'язків показників особистісних характеристик з іншими результатами дослідження професійної діяльності показав його провідне місце у структурі підготовки майбутнього менеджера туристичного бізнесу. Визначено, що із 24 показників особистісного компоненту теоретичних конструктів професійної діяльності – 15 мають помірний та значний рівень прямих кореляційних зв'язків. Це свідчить про інформативність показника особистісного блоку в структурі професійної підготовки майбутніх менеджерів ТБ.

Аналіз представлених кореляційних взаємозв'язків показників методик професійного компоненту професійної підготовки, а саме: «Шкали самооцінки управлінських якостей А.Г. Шмельова», тесту на загальні здібності до підприємництва (GET TEST-General measure of Enterprising Tendency), тесту для визначення готовності до підприємницької діяльності, «Карти комунікативної діяльності (А.А. Леонтьєва) дає змогу визначити вагу кожної шкали і підсумково кожної методики стосовно визначення ступеня вираженості розвитку у майбутніх менеджерів багатьох професійних характеристик (особливостей стилю спілкування,

рівень професійних домагань, потреба в подальшому розвитку, цілеспрямованість, рішучість, рівень самооцінки управлінської придатності, інтелектуальність, активність тощо), які забезпечуватимуть успішність здійснення менеджером туристичного бізнесу професійної діяльності.

Так, за «Картою комунікативної діяльності» (А.А. Леонтьєва) ми визначили особливості стилю спілкування майбутніх менеджерів необхідних для їх професійної діяльності, а саме: відкритість, доброзичливість, активність, заохочення, гнучкість, зацікавленість, диференційованість. Найтісніший взаємозв'язок кореляцій ($r > 0,3$) стилю спілкування, який забезпечує успішність здійснення менеджером туристичного бізнесу професійної діяльності спостерігається між показниками: зацікавленість-байдужість з такими шкалами як: гнучкість-твердість ($r = 0,445^{**}$), комунікативність ($r = 0,325^{**}$); заохочення-придушення ініціативи з такими шкалами як: гнучкість ($r = 0,489^{**}$), диференційованість ($r = 0,353^{**}$), ескапізм ($r = -0,345^{**}$), потреба в досягненнях ($r = 0,309^{**}$), вміння йти на ризик ($r = 0,329^{**}$), активність ($r = 0,356^{**}$), комунікативність ($r = 0,422^{**}$), компетентність ($r = 0,370^{**}$); відкритість-закритість з такими шкалами як: гнучкість ($r = 0,327^{**}$), ескапізм ($r = -0,354^{**}$); активність-пасивність з такими шкалами як: гнучкість ($r = 0,418^{**}$), комунікативність ($r = 0,371^{**}$); гнучкість-твердість з такими шкалами як: диференційованість-відсутність диференційованості ($r = 0,345^{**}$), ескапізм ($r = -0,302^{**}$), потреба в досягненнях ($r = 0,324^{**}$), активність ($r = 0,342^{**}$), самоконтроль ($r = 0,336^{**}$), комунікативність ($r = 0,468^{**}$), компетентність ($r = 0,378^{**}$); диференційованість-відсутність диференційованості з шкалою цілеспрямованості ($r = 0,390^{**}$).

Так, за тестом на загальні здібності до підприємництва (GET TEST-General measure of Enterprising Tendency) ми визначили ступінь вираженості розвитку у майбутніх менеджерів багатьох характеристик, які необхідні для професійної діяльності, а саме: рішучість, потребу в незалежності, цілеспрямованість, уміння йти на розумний ризик, потребу в досягненнях, схильність до творчості, потребу в подальшому розвитку тощо. Найтісніший взаємозв'язок ($r > 0,3$) кореляцій спостерігається між показниками: потреба в досягненнях з такими шкалами як: вміння йти на ризик ($r = 0,304^{**}$), цілеспрямованість ($r = 0,333^{**}$), прагнення заробляти собі на життя ($r = 0,335^{**}$), активність ($r = 0,530^{**}$), самоконтроль ($r = 0,340^{**}$), комунікатив-

ність ($r = 0,481^{**}$), компетентність ($r = 0,512^{**}$), інтелектуальність ($r = 0,334^{**}$); вміння йти на ризик з такими шкалами як: активність ($r = 0,419^{**}$), самоконтроль ($r = 0,436^{**}$), комунікативність ($r = 0,470^{**}$), компетентність ($r = 0,380^{**}$), інтелектуальність ($r = 0,352^{**}$); цілеспрямованість з такими шкалами як: активність ($r = 0,333^{**}$), самоконтроль ($r = 0,381^{**}$), комунікативність ($r = 0,345^{**}$), компетентність ($r = 0,491^{**}$).

Так, за «Шкалою самооцінки управлінських якостей А.Г.Шмельова» ми визначили адекватність самооцінки управлінської придатності та рівня професійних домагань, а саме: активність, комунікабельність, компетентність, самоконтроль, інтелектуальність. Найтісніший взаємозв'язок ($r > 0,3$) кореляцій спостерігається між показниками: активність з такими шкалами як: енергійність ($r = 0,322^{**}$), самоконтроль ($r = 0,460^{**}$), комунікативність ($r = 0,623^{**}$), компетентність ($r = 0,519^{**}$), інтелектуальність ($r = 0,561^{**}$); енергійність з шкалою самоконтролю ($r = 0,324^{**}$); самоконтроль з такими шкалами як: комунікативність ($r = 0,504^{**}$), компетентність ($r = 0,562^{**}$), інтелектуальність ($r = 0,374^{**}$); комунікативність з такими шкалами як: компетентність ($r = 0,570^{**}$), інтелектуальність ($r = 0,393^{**}$); компетентність з шкалою інтелектуальності ($r = 0,460^{**}$).

Аналіз кореляційних зв'язків методик дослідження професійних якостей майбутніх менеджерів туристичного бізнесу в ході професійної підготовки (професійний компонент) показав, що із 18 змінних значний та помірний рівень прямих кореляцій має 14. Такий результат свідчить про інформативність цього показника, який являється професійно важливою якістю в структурі професійної підготовки і дозволяє прогнозувати успішність розвитку майбутніх менеджерів ТБ.

Визначення того, як змінюється професійна підготовка майбутнього менеджера в ході навчання в залежності від змінних, інших досліджуваних величин, дало змогу кількісно оцінити рівень взаємозумовленості цих показників, встановити певні закономірності, що вказують на функціональні механізми проявів компонентів професійної підготовки у менеджерів туристичного бізнесу на різних етапах професійної підготовки, щоб в ході подальшого дослідження з'ясувати ефективність застосування психологічного супроводу та проявів компонентів професійної підготовки (мотиваційного, когнітивного, особистісного, професійного) як найбільш теоретичних конструктів професійної діяльності майбутнього фахівця туристичного бізнесу.

ЛІТЕРАТУРА

1. Корнієнко І.О. Стратегії копінг-поведінки студентів в ситуації неспіху: Монографія / І.О.Корнієнко. – Мукачево: Карпатська вежа, 2011. – 292 с.

REFERENCES

1. Korniyenko, I.O. Strategies for coping behavior of students in a situation of failure: Monograph. Mukachevo: Karpats'ka vezha [in Ukrainian].

Correlation analysis of speakers of motivation, individual, cognitive and professional components of training managers

Y.V. Starova

Abstract. The article describes the results considering dynamics of components of professional training for the future tourism managers. The correlation strength of the relationship between all the components of professional training was established. This result indicates the information content of indicators of motivation, social intelligence, personal and professional components in the structure of professional training of the future managers of tourism business. The given results show the presence of certain changes in the manifestations of professional training components for the managers of tourism businesses at different stages of training.

Keywords: dynamics, correlation, concept of professional activity